

uideamus potius istis doctrinā elimatam, videlicet Origenis, Ambrosij, Hieronymi, Augustini, Chrysostomi, similiumque veterū, pingui Minerua contenti, Liceat per nos sum cuique pulchrū esse, & Cascum Cascam ducere. Stultum est fabulā, etiam optimā agere, quā nemo spectet. Porro ex his quæ scripsi, nolim in periculū vocari, si forte in aliorum manus aberrarint. Neque enim mihi propositū fuit, quid ego sentirem aperire, sed tuam sententiā elicere. Quid si etiam tecum sentiens, quēadmodū apud Platonē Glauco iustitiam vituperat, ut Socratem ad laudandā iustitiam prouocaret, ita me fingā dissentire abs te, ut instructus tua defensione, posthac magis possim meā sententiā apud alios tueri? Sed iam tuā illam ferratā aciem, Nestoreaque instructā arte, expecto. Expecto classicū illud ingens. Expecto tela illa Colectica, vel Herculanis certiora. Interim & ipse vires ingenij explicabo, contrahā copias, librorū auxilia comparabo, ne primā tuam impressionē sustinere non queam. De reliquis quæ proponebas ex epistolis Paulinis, quoniā sunt periculosa disputatu, malo coram in nostris illis *δειλιόις περιπάτοις* voce, quā literis agitare. Vale decus huius scholæ, & mea voluptas Colete optime, Oxoniæ.

BIS AD HAEC RESPONDIT CO-
 letus, toties rursus Erasmus, verum ea non
 quibāt haberi, cū hæc imprimerētur.

D. ERASMVS ROTERODAMVS
 Adolpho principi Veriensi, S. P. D.

RESsius intuenti mihi, non vsquequaque assentandī palpādiq; vitio receptū videri solet, Adolphe suauissime, ut antiquitus reges & imperatores panegyricis solēniter (& quidē in os) laudarentur. Quin potius sic existimo, viros cordatos, rerūq;

ORATIO DE

nature, atq; humani ingenij egregie prudentes, cū spes non
 esset, leoninā illam regij pectoris generositatē, & auriū deli-
 tias, vel monētis authoritatē, vel increpantis s̄aueritatem,
 aliquādo passuras, publicæ vtilitatis respectu vela vertisse,
 22 ac via quidē occultiore, eodem tamē contendisse. Itaq; sub
 22 laudatiōis specie, simulachrū quoddam absoluti principis
 22 eius, velut in tabula depictū rēpresentasse, vt ipi sese ad pro-
 22 positū exemplar exigētes, taciti secū agnoscerent, q̄tum ab
 22 illa laudati p̄cipis imagine abessent, ac citra tum pudorē,
 22 tū offensam discerēt, quid vitij mutandū, quas virtutes p̄-
 stare oportere. Eodēq; titulo non idē ageret, videlicet, vt bo-
 22 ni principes quæ facerēt recognoscerēt, mali quæ facere des-
 22 berent, admonerent. Nihil igit̄ erat aliud ista laudatio, quā
 22 delicatū monēdi, blandumq; exprobrandi genus, ac plane
 pharmacū necessariū quidē illud, sed amarū, eoq; melle p̄-
 litum. Id q̄d olim regū barbarorū violentiē dabat, non tam
 22 turpiter (vt ego opinor) q̄ prudenter. Pueritiæ vero studia,
 22 moderatis laudibus alere, ac veluti crustulis datis, blādus
 22 inuitare, adeo vitio datū non est, vt a magnis quoq; autho-
 22 ribus tibi p̄cipiat. Sed ista quorsum inquis? Nimirū huius
 modi p̄fatiuncula visum est adulationis notā deprecari,
 atq; p̄cludere, cum statuissem hac epistola paulo ineptius
 tecū agere, & cum puero te paulisper veluti repuerascere.
 Quanq̄ ego te generose Adolpe, ne laudaturus quidē sum,
 quin magis teip̄m tibi tanq̄ in speculo cōmonstraturus, vt
 temet noris, non aut̄ vt etiā ames, simulq; pereas, quē admo-
 22 dum de Narcisso fabulant̄ poetæ, sed vt etiā atq; etiam in-
 telligas, q̄ magnum nomē sis deo, tuæ fœlicitatis authori,
 quibusq; rebus sis natus, & quo tibi sit eluctandū, ne cum
 totū coelū tibi arriserit, tute tibi parū prosper fuisse videare,
 22 Hoc profecto sibi volebat (ni fallor) speculū illud Socratis
 22 cum, ad q̄d vir sapientissimus mittere solebat adolescentu-
 22 los, vt qui se perspexissent, corporis & ingenij dotibus, for-
 tunæq; cōmodis ampliter cumulos, vel hoc ip̄o ad virtus

VIRT

as suū dū solli
 lectum, haud n
 excedat. Li v
 ip̄entis ad c
 lectur dimini
 ta in re cessatio
 tamē non paul
 dultiz fortun
 ip̄i. Tibi vero
 aduincula co
 ditata, vt nisi
 neq; tuorū exp
 quid ego refer
 Quæ re vix du
 falsigio colloc
 genuit, immo
 ederet, fecit. C
 vtrinq; imag
 gundionū d
 do. Materni
 bus ductū. V
 lentā, vt silea
 cū summis pr
 gratuler, quæ
 no parturit, p
 em perfectā p
 nunc te puellū
 ip̄se princeps
 dioc; prosequ
 illud em propi
 entissimū illun
 es bonā, q; v
 licissimā, istis c
 gnā, dignā il

tis studiū sollicitarent, cum intelligerent, ad tantā naturæ
 sortem, haud mediocrē industriæ vsuram, tum deberi, tum
 expectari. Ii vero quibus hæc malignius contigissent, hoc
 impensius ad conandū extimularent, quo quod natura vi-
 deretur diminutū, industria exæquarent. Quanq̄ autē tan-
 ta in re cessatio nullā omnino recipiat culpæ deprecationē,
 tamē non paulo minus reprehendendi videntur, quorū in-
 dustræ fortuna quodāmodo defuit, q̄ qui fortunæ defunt
 ipsi. Tibi vero mi Adolphe, quæcūq; ad perfectā virtutem
 adminicula cœlitus dari possunt, adeo sunt affatim suppe-
 ditata, vt nisi oīa summa p̄stiteris, neq; sorti a deo creditæ,
 neq; tuorū expectationi responsurus videaris. Primū enim
 quid ego referā fortunæ mirā in te, raramq; indulgentiam?
 Quæ te vix dum natū, veluti manibus suis, in summo rerū
 fastigio collocauit. Quæ ad te summas res non euexit, sed
 genuit, immo quæ Principē florētissimū, & anteq̄ in lucem
 ederet, fecit. Quippe quæ tibi genus largita est charissimis
 vtrinq; imaginibus illustre, paternū quidē a Philippo Bur-
 gundionū duce, heroe cum quouis etiā veterum cōponen-
 do. Maternū vero a Borbonica stirpe, id est Gallorum regi-
 bus ductū. Vt omittam interim rem amplā, ac ditionē lucu-
 lentā, vt sileam affinitates vtriusq; sororculæ, sponsalibus
 cū summis proceribus adiūctas, vt ne tibi de matre tam pia
 gratuler, quæ sollicitudine quadā incredibili, te veluti de-
 nuo parturit, nihilq; putat in vitā eduxisse, nisi & ad virtus-
 tem perfectā prouexerit, vt ne id quidē recenseam, qd iam
 nunc te puellū, cum pleriq; primates aulici, tum clarissimus
 ipse princeps Philippus certatim fatali quodā favore stu-
 dioq; prosequunt, nihil nō ausi sibi de tua indole polliceri.
 Illud em̄ propius ad te pertinet, de quo non puduit & sapi-
 entissimū illum regem gloriari, q̄ (vt ille ait) animā fortitus
 es bonā, q̄q; verus ille Prometheus, mentē tibi indidit fœ-
 licissimā, istis opibus, isto rerum apice, istis imaginibus di-
 gnā, dignā isto corpusculo, quod & ipm architectrix na-

ORATIO DE

,, tura, veluti virtutū arculam quandā, oibus Veneris & grad
 ,, tiarū muneribus copiosissime perpoliuit, ne scilicet non ha
 ,, beret pulcherrimū domiciliū, animus pulcherrimus. Neq;
 ,, vero parui refert, principē vtī virtute, ita & corporis specie
 ,, vulgus antecellere, cū videam Vergilianū illud, vel recla
 ,, mātē Seneca, preclaris viris non temere placuisse. Grati
 ,, or est pulchra veniens in corpore virtus. Quanq̄ ille ipse tetrīs
 ,, cus philosophus, ac Stoicorū pene dixerim stoicissimus, mi
 ,, raculi loco refert, Claranū quendam suū, cum corpore des
 ,, formi esset, ingenio tamē atq; virtute præcelluisse, & vnus
 ,, exemplo ratiocinatur, egregiā mentem sub quauis etiā cus
 ,, te latere posse, id quod ne Maro quidē negat, verū ait, anis
 ,, mi decus cum corporis specie coniūctum, cōmendatius &
 ,, gratius esse mortaliū oculis. Quis autem vsq; adeo cōmuni
 ,, sensu caret, vt hoc inficiandū putet? Quo magis miror, cur
 ,, homo grauis, tam cōfessam poetæ sententiā, scripserit erro
 ,, rem sibi videri. Sed omisso Seneca ad rem redeamus. Poes
 ,, tæ mirabiles rerū omniū adumbratores, diuinis mentibus,
 ,, quas vtiq; fœlicissimas videri volunt, corpora tribuūt pul
 ,, cherrima. Cuius sententiæ ne Platonē quidem ipm pœnis
 ,, tuit, cum sapiētia mysteria poeticis (vt solet) inuolucris ob
 ,, uestiens, diis, id est beatis mētibus, & ab omī terrenæ labis
 ,, contagio porro semotis, & currus decoros, & equos ambro
 ,, sia nectareq; nitidos attribuit. Homerus autē, omniū disci
 ,, plinarū, tanq̄ oceanus quidā, Achillem, Vlyssē, Menelas
 ,, um, & si quos præterea virtute præstantes heroas facit, de
 ,, centissima quoq; corporis specie fingere cōsuevit. θεοειδεις,
 ,, και θεῶν ἰκέλους, id est diuina specie, & deo similes eos idem
 ,, tidem appellās. Therisitæ vero vt mentē ignauam, ac degez
 ,, nerem, ita corpus ad portentum vsq; deforme affinxit.

φολκὸς ἔην χωλὸς ἄ ἕτερον πῶδ' α τῷ ἄρει ὤμω

κύρτω ἐπίσῃθος σύνοχηκότε αὐτὰρ ὑπερθε

φόξοσ' ἔην κεφαλῆν ἴεδνη ἄ ἐπενήνοθε λάχνη

Quod Maro noster, vt Homeri pleracq; alia, ita hoc quoq;

diligēter est æmulatus, in Aenea, Iulo, Eurialo, multisq; aliis. Quin & Socrates philosophorū non sapientissimus modo, verū etiam incorruptissimus, in Phædro Platonis sub
 obscure quidē, sed nimis q̄ eleganter innuit, bonā corporis
 figurā, bonæ mentis aut argumentū esse, aut certe adiumen
 tum, illud pulchri equi, hanc equitis sub noīe depingēs, ac
 denotās. Postremo & Aristoteles ipse de corporis & vultus
 indiciis, pectoris habitū coniciendū existimauit, idem car
 nium mollitudinē, ingenij neutiq̄ duri iudicauit signū. Pos
 tremo fides his desit authoribus, nisi & historiographorū
 consensu testatissimū est. Pythagoram, Scipionē Africanū,
 cunq; his innumerabiles, qui ob diuinas quasdā animi do
 tes, plusq; hoīes crediti sunt, venusta decentiq; forma fuisse.
 Adeo videlicet cognatæ res sunt, corpus atq; anima, vt alte
 rius habitū, altera sequat, ac mentis quidē bonitas, in ipsa
 cutis specie reluceat, rursus corporis habitus diuinæ (vt
 ait Flaccus) auræ particulā vicissim afficiat, vt quæ corpori
 penitus sit immerfa, eiq; illigata, velut ostream circūferat.
 Nam hæc est vna ex pinguibus illis Socratis similitudinibus,
 in quas iocatur Alcibiades. Sed vereor, ne de forma nimis
 mpta. Quanq̄ ego nequaq̄ aut corporis dotes, aut ingenij
 fœlicitatē sic efferō, vt vel eos qbus hæc parcius obtigerūt,
 a virtutis studio deterreā, vel puero tibi pueriliter blandiar,
 quin imo vtrosq; non ad Narcissi fonticulū, sed ad Socratis
 speculū adduco, vt & illi hoc acrius excolendo anio studeant,
 quo minus nature dotibus adiuuant, tuq; cogites q̄ indignū
 flagicium, q̄ absurdum futurū sit, si in tam venusto corpore,
 mentē inuenustā, atq; incultā esse patiari, ac sub cute nitida,
 carie situcq; squaleat animus. Tum si cōmiseris, vt cum tibi
 natura vilissimā tui partē, sic expoliuerit, tu immortalē tui
 portionem negligas honestis studiis excolere. Deniq; nihil isto
 monstro puta esse mōstrosius, q̄ in delicato scriniolo
 ἀνθηρας (vt Græci dicunt) ^{thesauri} θησαυροῦ, & si
 magis Cinice dicendum, in gēmata pixidula cœnum, aut

antheas.
 thesauros & thesaurus

ORATIO DE

si qd cœno spurcius. Proinde mi Adolphe, ne laudari quis
 dem, te puta, vbi quispiã formosum te, aut generosum, aut
 bene ingeniaturã prædicat. Verissima em̄ & mordicus tenēda
 » Epicteti sn̄ia (si tamē senem tam Stoicū aulicæ ferent auri
 » culæ) prorsus extra nos esse, nihilq; quicq; ad nos pertinere,
 quæcūq; a fortuna, vel dari possunt, vel eripi. Nondū igitur
 Adolphum ip̄m laudauimus, dei modo gratuitã in te benis
 gnitatē retulimus imputandã, nisi ad fœnus accomodaris.
 Porro reliquæ virtutes, quæ proprie ad hois laudē pertinet,
 ne possint quidē adhuc in ætate tam tenella, citra Gnathos
 nismū laudari. Tametsi tempestiuū earum prouentū a tuo
 expectamus autūno, neq; falles opinor expectantes, quādo
 quidē isto tam florulento vere, nos in spem amplissimã eris
 gis. Iam iam em̄ ceu grauidę turgent in palmite gēma. Iam
 nunc admodū adhuc puer, quasi gemini decoris specimen
 edis, puta, tū animi paterni, belli pacisq; artibus iuxta præ
 stantis, tū materni ingenij, in cuius se mores nihil habere iu
 » ris ip̄a quoq; fortuna mirat̄. Et illum quidē militiæ decora,
 » atq; ardēs euexit ad ætherea virtus, hæc aut rarissimo prors
 » sus exēplo, cum fœmineo sexu masculū animi robur, cum
 » summis vitæ delitiis (quas illius fortuna, nō animus postu
 » lat) continentia incredibilē, cū eximia nobilitate, superbissi
 » misq; stēmatis, modestiã & comitatē prope plusq; plebeia.
 Deniq; (vt semel cōplectar) cum aula Christum copulauit.
 Vtrūq; igitur parentē Adolphe, alterū inuictissimū, alterã
 integerrimã modestissimãq; iam spe quadã ita refers, vt si
 mul et Mauortiis studiis capiãris, neq; a musarum literario
 ocio abhorreas, possisq; ad vtrūq; iuxta natus, ac sculptus
 videri, ^{et} τὸν βίον ^ἢ πρακτικόν, quem præfert Dicæarchus,
 καὶ τὸν θεωρητικόν, ^{et} qui Theophrastū magis delectat. Et hūc
 quidē tum priorē, tum fœliciorē in politia sua putat Plato,
 ad illū tamen vel vi retrahendū sapientē, publicæ vtilitatis
 noie. Sed priuato sibiq; viuētī liberū esto, vtrū malit sequi,
 præcipi certe qui patrię nō sibi nascit̄, neutrū oportet deesse

*Gnathos infimū .i. osritu
 tionem.
 Gnathos .i. maxilla gena.*

& vtrūq; Homerus Vlyssi, Vergilius Aeneæ tribuit; alterū
 dū eos diuturnis erroribus, variisq; casibus exercent, dum
 mediis bellorū miscent tumultibus; alterū dum ad inferos
 deducunt. Eodē arbitror pertinere, qd Plato in iis quos obs-
 eundæ reip. destinavit, moderatū quendā & mediū mentis
 habitum requirit, qui neq; ad ferocitatē vsq; concitatus sit,
 neq; ad ignaviā abiectus. Eum vero e duabus inter se pug-
 nantibus rebus, musica gymnasticaq; conflari censet oport-
 tere. Hunc nimirū in te videor mihi conspicerē, cū mediā
 quandā indolē intueor, e paterna auitaq; animi sublimitate,
 atq; e matris pietate, māsuetudineq; temperatā. Etenim
 quod iam nūc manusculis istis Pegasi ferocientis habenas,
 nō minus scite q̄ animose moderaris, et imanis belua, cuius
 corpusculi sarcinulā vix sentit, eius tamē & arte, & animo
 citatur, sistitur, in gyrū circumagit, ad saltum extimulat, ad
 gradariū incessum stringit, ad succussariū tripudiū admit-
 titur, q̄ nunc æquore campī præcipiti volare cursu, nūc ar-
 dua scandere, nūc per præcipitia decurrere cogit, ac puerilis
 sinistellæ nutibus oībus paret, q̄ in tenera ista fronte sublu-
 cet nescio quid Augustum atq; Heroicæ maiestatis, q̄ vix
 dum puer, nihil tamē habes puerile, q̄ iam arcu, q̄ cursu, q̄
 palæstra nulli cedis æqualiū, paternæ auitæq; virtutis simu-
 lachrū agnosco. Rursum vbi te tanq̄ aliis oculis contēplor,
 εὐ πῶδας ἐκ κεφαλῆς, atq; animaduerto, q̄ nihil quidem in te
 nō futuro principe dignū, id est nihil humile, nihil stupidū
 nihil ingenerosum, at e regione nihil feroculum, nihil arro-
 gans, nihil minax, nihil insolens, sed oculi, non licētes quis-
 dem illi, at neq; rursus truces, verū amici, frons neq; dura,
 neq; improba, sed alacris & viuīda, vultus comis & gratias-
 rum plenus, os verecundū, malę decentissimo pudore, sem-
 perq; parato purpurisso tinctæ, sermo modestus et rarus, ge-
 stus compositi. Tum q̄ pius in parentē, in auum reuerens,
 erga præceptorem obseruans, q̄ inter æquales obsequens, q̄
 non imperiosus, aut morosus in ministros, q̄ in neminē pro-

ORATIO DE

cax, in summa cū consydero nihil in te dephēdi, qđ aulæ,
 » quod fortunæ tuæ mores sapiat, m̄is optimæ imaginē (vt
 » Plautine dicā) ipsissimā videor intueri. Et sunt ista quidē ad
 præsentiē ætatis tuæ laudē magna, ad expectatiōē vero, &
 quasi p̄ diuinationē futurorū, maxīma. Illud autē spem de te
 nostrā vel maxīe confirmat, qđ pręter istā nature bonitatē,
 domi cōtigit habere vtriusq; virtutis mḡos egregios, bel-
 licę quidē auum tuū, in quo viro nihil eorū desyderes, quæ
 solēt a fortissimo duce requiri, phīæ vero, ac veluti musices
 » illius Platonice, Iacobū Battum, deū immortalem, q̄ rara
 » doctrina, q̄ eximia vitæ totius inocentia, q̄ singulari facun-
 » dia virū. Quid iam sit, qđ suis de te votis patria non audeat
 promittere, posteaq; tam fœlici indoli, formator tam egre-
 gius contigit. Contigit autē non iam exoleto, parumq; per
 ætatē tractabili, id quod plerisq; solet accidere, sed quē ad
 » modū Phoenix ille Homericus Achilli puello adhuc pene-
 » q; infantulo datus est, *Διδασκέμεναι τὰ δὲ πάντα μύθων ἁπλῶς ἔ-
 μεναι ὡς κτήρατε ἔργων*, itidem tuā infantia vix dum a lacte
 depulsam, statim Battus excepit, nutricādi munus cū nutri-
 cibus ex æquo partitus, vt illæ corpusculū tuū curarent, hic
 animū fingeret, videlicet hoc iam tū agente matre, vt ipso
 » prope cū lacte, auriculis tenellis p̄ clara illa sapiētū dogma-
 » ta instillaret, mentisq; tuæ recentē testulam, cuius odorē &
 » in omnē vsq; vitā esset redditura, philosophiæ balsamo im-
 » bueret, neq; lingulā istā sineret vulgari sribiligine pollui,
 » sed purissimo musarū irrigaret succo, ac pectusculum istud
 » rude adhuc, & in quemuis habitū sequax, præceptis forma-
 » ret amicis. Nam ad virtutis institutionem, vt aliqua sera sit
 » ætas, nulla certe non matura est. Hæc alius aut præteriret,
 » aut summis vix digitis attingēda putaret. Ego vero vel so-
 la cōmemoranda duco, vt in quibus veræ fœlicitatis pup-
 pis & prora (quod aiunt) sit homini. Siquidē nataliū splen-
 » dore, reliquisq; fortunę muneribus, non pauci te mortales,
 vel æquant, vel superant. Hæc tua propria pene fœlicitas

est, et haud scio an cum vlllo nostratiū principū cōmunis,
 quod rudis adhuc in eum incidisti virū, qui mentis tuæ va-
 cuam tabellā, castis ac salutaribus occupare possit opinioni-
 bus, possit aut quia doctissimus, velit quia optimus, efficiat
 quia diligētissimus, quicq; te veluti presens Mercurius, Mo-
 ly quodā efficacissimo, id est optimis rationibus, contra aus-
 licorū illecebras, & voces quorūdam moribus pensilētio-
 res, tanq̄ contra Circes pocula præmuniat. Rara profecto
 nostris in terris auis, homo non triualiter eruditus. Rarior
 autē, qui moribus sit vsquequaq; sanctis & inculpatis, Ra-
 rissima porro, ac plane Phœnicis instar, qui cum exquisita
 doctrina, summā morum innocentia copularit. Quibus o-
 mnibus sic absolutus tibi contigit, vt nō verear asseuerare,
 neq; Achilli Phœnicem, neq; Dionysio Platonē, neq; Alcibi-
 adiadī Socratē, neq; Alexandro Aristotelē, neq; Neroni Ses-
 necam parī fœlicitate contigisse. Quanq̄ isto noīe, non tam
 fortunæ, q̄ parentibus debere te puto, quorū prudenti de-
 lectu talis ascitus est. Alioqui vel vna hæc fœlicitas optanda
 magnatibus, qua sola fere carent. Quid aut retulit bene na-
 tum fuisse, nisi & bene instituaris. Princeps aut non temere
 instituit ad virtutē, nisi tum cœperis, cū se nondū esse prin-
 cipē intelligit. Quod recte reputās Philippus ille Macedo-
 num Tyrannus, vir multis modis laudatus, sibi magno-
 pere gratulabatur, egregieq; videbat fortunatus, quod id
 temporis filiū suscepisset, quo vir summus Aristoteles phi-
 losopiam doceret, vnus ex omnibus dignus, cui tantū alum-
 num in gremium traderet. Ego vero fortunatissime Adol-
 phe, tibi non impendio gratuler, qui quidem domi assidue
 videas, audias, totumq; ac propriū possideas eiusmodi mo-
 deratorem, in quo non vel mores eruditione, vel eruditio-
 nem moribus, vel vitia quædam virtutibus compenses, sed
 quem citra delectum vllum totum ac tuto possis effingere.
 Cuius doctrinam si quis contempletur, quid rarius? Si vis-
 tam, quid incorruptius? Si facundiam, quid admirabilius?

ORATIO DE

Si festiuitatē, quid amabilius? Legis identidē in poetarum
 » literis Adolphe, Phœbū aurata cithara insignē, Legis Or
 » phea fidibus canoris, & feras et quercus, & saxa deniq; mo
 » uentē, legis Mineruam ingeniorū, & artium principē, legis
 » Caduceatorē Mercuriū efficaci vīrga potentē, legis nouem
 » illas sorores studiorū, atq; elegantioris literaturæ præsidēs,
 » Tum Charites comitatis, atq; humanitatis authores. Helis
 » conia tempe, Fontē vocalē, Deniq; legis & Pithonē deam,
 » quā latini suadelā nomināt. An tu ista deliria & nihili vo
 ces existimas esse? Res sunt in primis egregiæ, quas oēs vno
 in Batto tibi spectare licet, neq; spectare modo, verū etiam
 frui. Eteḿ quid, queso te, oīno aliud vox illa hoīs dulcis ac
 » tīnula, citraq; oēm asperitatē emimus etiā aures feriēs, nisi
 » Phœbæa quedā cithara, aureis fidibus diuinū quiddā inso
 » nans? Quis est aut ingenio vsq; adeo stupido, fero, saxeocq;
 quē Battica suauiloquētia, et vel Nestorea illa mellitior, nō
 excitet, nō emolliat, nō edomet? Age vero qd illa e pectoris
 cādīdissimi venis tā facile profluēs, semp pura, semp perspi
 » cua, semp exuberās oratio, nisi Castaliū fontis perhēnis que
 » dam scatebra? Eam dū tu vna cū æqualiū tuorū grege, assis
 » due auribus inbibis, & sermōe consuescis exprimere, nōne
 quasi pota vocales loquaculosq; facit et alios? Porro aut cū
 sic eruditōe docet audientē, sic acumine cogit, sic varietate
 delectat, quis non quasi presens Mineruæ numē agnoscat?
 Quid aut quoties festiuissimis illis suis ac falsissimis iocis,
 » omniū anōs mire demulcet, atq; exhilarat, nōne Veneres
 » oēs, oīes Charites de loquētis ore scatere tibi vidētur? Cū
 » inaudita quadā arte oīm sese moribus attēperat, in quēuis
 affectū quoscunq; libuit rapit, nōne Mercuriale quiddā res
 » fert? In huius pfecto vnus labiis Pitho illa flexanima sessis
 tare videt. Cū eo viuere ac sermones miscere, nihil aliud est
 q̄ in Parnassi nemoribus inābulare. Deniq; musarū chorū
 non desyderabit, quisquis cyclopædiam illam oīm disciplī
 narū ansulis absolutā, in eo perspexerit. Quis non vel ho

minem istiusmodi propter literas, vel literas propter homi-
 nem, mirari, amare, colere incipiat? Erres mihi crede vehe-
 menter, atque adeo nimium ingrate facias, nisi istam foelicitas-
 tis tuae partem, vel praecipuo calculo numeraris, quae regibus
 etiam opulentissimis non raro non contigit. Et o deum immors-
 talem, quid aequae, imo quid aliud ad principum foelicitatem
 pertinet, quam ut ipsi de suo pectore, non de aliorum sententis
 discant sapere, & ea pueri a bonis ac doctis viris hauriant,
 quae grandes non sint ab assentatoribus audituri. At
 nondum equidem statui, tu ne isto tali formatore, an te ille tali
 alumno fortunatior? quamquam uterque altero beatissimi mihi
 videmini, proque meo in utroque amore, tum illi de te, tum tibi
 de illo gratulor, tibi quod foelicissimo ingenii tui solo, tantus
 cultor contigerit, illi quod aliquando nactus est materiam
 dignam, in qua singularis artifex nervos intedat suos. Iamque
 adeo non vobis tantum, verum & literis ipsis publicitus gra-
 tulandum censeo, posteaquam tandem non Enniis, Plautis, Ceciliis,
 sed & ab his coeperunt coli tractarique, a quibus si quid
 attulerint splendoris, cum foenore recipiant. Quae si in ob-
 scurum quaequam inciderint, etiam si preclarae sint, tamen ne-
 scio quomodo authorum humilitate, ceu fumo obscurantur.
 In tui vero similibus, etiam mediocres, mirum quam eluceant,
 dum vicissim & doctrina fortunam, & fortuna doctrinam
 illustrat. Ipsae itaque literae mihi gaudio gestire videntur, vis-
 dere iam videor Sorores illas Heliconias, sibi plaudere, te
 dulcissimum alumnum certatim sinu rapere, exosculari, com-
 plecti, cum tu fortunatis istis articulis, calamum per aequor
 chartaceum ductitas, dum blasa ac vix dum firma lingula,
 graece pariter ac latinae linguae verba meditaris, dum for-
 mosulo isto & generoso ore, ac vocula amabili, iam nunc
 orationem & liberam pronuntias, & numerosam modularis.
 Maeste indole puer, deum optimum maximumque precor, ut
 istam mentem, istos egregios impetus, seruet fortunetque, ve-
 litque quasi iam herbescentem virtutem tuam, sui syderis affla-

ORATIO DE

tu, ad maturā segetem prouehere, vt idem author simul & ætatis, & honesti propositi, incremēta fœlicia largiatur, ne videlicet, quod in aliis fere cōspicimus, in te abominemur, de istis tuarum virtutum quasi cunabulis, velut Adonidis hortorum deliciis, breuī & inani voluptate delinīti videas
 22 mur. Caue ne tibi tua fœlicitas securitatem adducat. Nam etiam si sic om̄ibus naturæ fortunæq; dotibus sis locupletatus, vt vel Pandorā ipsam præcurras, nihil tamē actum putem, nisi ad eas cōmoditates par accesserit industria. Quæ quidem vt sine illis pene manca est, ita illæ hac destitutæ, prorsus ociosæ sunt, si negligas. perniciosæ, si insolescas, mortiferæ, si abutaris. Et si quicquid possunt ignes illi cœlestes, cum prosperrimi sunt, id omne in te vnum contulerint. Si Rhamnusia illa vel totum cornu suū in te semel effuderit, maximā bonæ mentis partem ip̄e tibi præstes necesse est. Quare fac manibus pedibusq; huc annitare, vt te istis dotibus parem reddas, parem votis tuorū, parem imaginibus maiorū, parem curis optimi præceptoris. Etenim cum om̄ia tam benigne suppetant, non poteris tibi non summo cum dedecore deesse. Proinde vt in bene cœptis constanter pergas Adolphe, non desinam Homericū illud tibi ad aures occinere. Cur autē non Græce potius, quandoquidem tu etiam nunc Græce meditaris?

*καί σὺ φίλος μάλα γὰρ ὀρόω καλόντε μέγαν τε
 ἄλκιμός ἐσσίνα τίς σε καὶ ὀφιγόνων εὐείπη*

Et quoniā (vt sæpius diximus) om̄ia ad perfectā laudem adsunt adiumēta, φέρων ἀνεμόστε καὶ ὑδῶρ, facito, vt & illud eiusdē poetæ verum sit, τὴν Δ' ἀνεμόστε κυβερνήτης τίθειεν. Quæ si feceris, futurū confido, vt tu generi, patriæ, tuisq; om̄ibus per literas, & literis inuicē per tuam fortunā, ingens sis tum decus, tum præfidiū allaturus. Illud addam in fine, quod velim animo tuo q̄ penitissime insideat, vt persuasissimū tibi
 22 habeas, nihil tam generosis, ac bene natis dignum, q̄ pietatem.
 22 tem. Non temere moneo, Compertū enim habeo, in aulis

esse non nullos, qui nec sentire verentur, nec dicere pudens,
 Christi doctrinam, nihil quicquam ad proceres attinere, sed sa-
 crificis ac monachis esse relinquendam. Ad horum exitiales
 incantationes obturatis auribus, quo te mater, quo Battus
 vocat sequere. Et ut iam nunc cum literariis rudimentis
 Christum incipias imbibere, mitto tibi precatioes aliquot,
 quas matris rogatu, Batto hortatore conscripsi, sed tibi. Eos
 sermonis figuram nonnihil ad tuos annos attemperauis-
 mus. Quibus si diligenter vteris, simul & orationem tuam
 feceris meliorem, & militares illas precatiunculas, quibus au-
 licum genus plerumque delectatur, non indoctissimas modo,
 sed & superstitionissimas contempseris. Vale, E Lutetia,
 Anno a Christo nato, M. cccc. duodecentesimo.

PRECATIO ERASMI ROTERO-
 dami ad virginis filium Iesum humani
 generis assertorem,

ADORO te prona supplicique mente, generis in-
 staurator humani, dei simul & virginis fili Iesu
 Christe, qui verum illud es lumen & immortale,
 sine tempore prorsus inenarrabili modo promanans
 a patre, fonte lucis omnis, qui cum sacri spiritus incogi-
 tabili nexu sic cohaeres, ut neque monadis simplicitas perso-
 narum confundat discrimina, neque triadis proprietates, vti
 scindat communionem. Tu enim novus ille iustitiae Sol, qui
 semper oriens a semper generate patre, semel autem visibilis exor-
 tus orbi, sempiternis dannato tenebris, tartaream peccatorum
 nostrorum caliginem dispulisti, nouaque lampade penitens, diem
 illum candidum, vereque almum, & expectatissimum reuexisti mor-
 talibus, diem quem unum fecit dominus, noctem teterrimam
 (cuius ipsi fuimus authores) profligas. Qui denique nunquam
 desinis inuisibilis oriri mentibus piis, subinde novus sed idem
 nulli tuae viuificae gratiae radios inuides, nisi si quis exclus-

v. s. i. c. e. n. t. i. a.

Q. ij